

ARBETA FÖREBYGGANDE MOT:

Stöld utan inbrott, i bostad

Stöld utan inbrott, i bostad betecknar de brott där någon stjälar något i en bostad utan att bryta sig in, exempelvis genom att ta sig in genom en olåst dörr eller att lura sig in. En stor del av dessa brott sker systematiskt, i organiserad form, och riktas ofta mot vissa grupper.

En grupp som är särskilt utsatt för stöld utan inbrott, i bostad är funktionsnedsatta personer, dit även äldre kan räknas. Dessa personer är i högre grad beroende av hjälp och måste därför släppa in många och ibland okända människor i sitt hem, vilket utnyttjas av kriminella.

Enligt den så kallade brottriangeln uppstår brott när en potentiell gärningsperson och ett möjligt brottsoffer möts på en oövervakad plats där det saknas hinder för att brottet ska begås. Brottsförebyggande åtgärder kan därmed fokuseras på dessa faktorer.

För att välja rätt brottsförebyggande åtgärder bör man kartlägga och analysera den lokala lägesbilden (ibland också kallat problembild) runt stöld utan inbrott, i bostad. Hur vanliga är de, hur går de till och vilka drabbas? är viktiga frågor att få svar på. Information och andra faktaunderlag inhämtas främst från kommunen och polisen. Kommunen kan exempelvis få information från anhöriga och hemsjukvårdare om utsattheten i hemmet, vilket kompletterar polisens statistik över anmälda brott. Erfarenheter från till exempel grannsamtal, samtal med nyckelpersoner och medborgardialoger kan ytterligare komplettera kartläggningen. På detta sätt kan åtgärder väljas specifikt mot det aktuella problemet, vilket minskar risken för alltför generella åtgärder, och i stället ökar sannolikheten för att åtgärderna får effekt.

Förebyggande åtgärder på lokal nivå

Eftersom dessa brott ofta är seriebetonade är det viktigt att de lokala förebyggande aktörerna tidigt uppmärksammas på problematiken, och en aktuell lokal lägesbild är därför viktig för att upptäcka ett trendbrott. Då kan kommunen exempelvis samla relevanta samverkansaktörer och sprida information om de aktuella brotten. Personalen inom hemsjukvården och äldreomsorgen kan också agera brottsförebyggande, genom information till vårdtagarna och deras anhöriga, och genom att själva vara uppmärksamma vid hembesök.

Förebyggande exempel

Uddevalla kommun har infört ett digitalt portsystem som försvårar för obehöriga att komma in i de äldres lägenheter. Personalen i äldreården använder personliga koder via sin mobiltelefon för att låsa upp. Det begränsar antalet hemnycklar i omlopp och skapar en automatisk logg över vilka som kommit in. Vid hembesöken har kommunen även satt i system att vårdaren med sin mobiltelefon visar den äldre en bild på den vårdare som ska komma nästa gång, en enkel åtgärd som ökat tryggheten hos de äldre i kommunen.

Foto: Agenturfoto grafen

Grannsamverkan och andra lokala nätverk som när medborgarna kan också användas för att sprida information och ha extra uppsikt lokalt.

Det finns även tekniska lösningar, som det digitala portsystemet i exemplet på föregående sida, som både kan agera hinder och avskräcka potentiella gärningspersoner från att begå stöld utan inbrott, i bostad.

Aktör	Ansvarsområde	Vilken information de besitter	Vad de kan göra	Kontakt
Brottsförebyggande rådet (Brå)	Ta fram fakta och sprida kunskap om brottsförebyggande arbete och brottslighet.	Både praktisk och teoretisk kunskap om stöld utan inbrott, i bostad. Ansvarar för den officiella kriminalstatistiken.	Informera om den kunskap som finns för att minska stöld utan inbrott, i bostad riktat mot äldre.	www.bra.se
Polisen	Ta fram lokal lägesbild. Ta emot anmälningar, utreda och förebygga brott.	Information om den lokala brottsproblematiken och utvecklingen av stöld utan inbrott, i bostad.	Utreda och förebygga brott.	Kommunpolis
Kommunen Kommunens äldreomsorg	Ta fram lokal lägesbild och arbeta brottsförebyggande. Stöd och hjälp till äldre.	Kunskap om vilka aktörer som kan engageras lokalt. Kunskap om otryggheten och utsattheten för brott hos de äldre i kommunen.	Stödja lokala aktörer med kunskap om brottsförebyggande arbete. Styra äldrevårdsarbetet på ett trygghetsfrämjande sätt och sprida information.	Lokal brottsförebyggande samordnare eller motsvarande. Se kommunens webbplats.
Pensionärsorganisationer	Anordna aktiviteter och mötespunkter för pensionärer.	Information om äldres egna upplevelser av utsatthet och otrygghet.	Anordna informationsträffar för äldre och föra deras talan.	Se organisationens webbplats.
Länsstyrelserna	Samordna det regionala brottsförebyggande arbetet.	Kunskap om brottsförebyggande arbete och regionala problem och aktörer.	Samordna arbetet över kommungränserna.	Regionala brottsförebyggande samordnare.
Frivilligorganisationer			Grannsamverkan	Olika utifrån lokala förutsättningar.

© Brottsförebyggande rådet, oktober 2018